

תרגול – סדר דין פלילי: כתב אישום וסמכויות

1. נגד דוד נפתחה חקירה בחשד לביצוע עבירת מרמה. במהלך החקירה התבררו, בין היתר הדברים הבאים: העברות בוצעו באמצעות מחשב נייד תוך כדי פריצה למחשבים של אחרים ואי אפשר למפות ו/או לאתר מהיכן בוצעו, דוד אינו מחזיק חשבון בנק אלא מתנהל במזומן בלבד, אין לו כתובת קבועה והוא נע ונד ברחבי הארץ. עוד עלה כי דוד סובל מאוטיזם קל.
היכן יוגש כתב האישום נגד דוד בסיום החקירה?

- א. בבית המשפט הקרוב למקום מגוריו האחרון של דוד.
- ב. בבית המשפט שבאזור שיפוטו נמצאת היחידה החוקרת.
- ג. בבית המשפט שבאזור שיפוטו נתפס דוד.
- ד. בכל בית משפט שדו סובל מאוטיזם קל.

2. שרה נחשדה בביצוע שוד. על פי כתב האישום פנתה שרה המתגוררת בתל אביב אל חברתה המתגוררת בירושלים והן חברו יחד לביצוע שוד של חנות תכשיטים בחיפה. שרה נעצרה במחסום שגרתי של משטרת התנועה בפתח תקווה בשובה מהשוד הנטען.
איזה בית משפט מוסמך לדון את שרה מבחינת המקום?

- א. הסמכות מסורה רק לבית המשפט המחוזי בתל אביב או לבית המשפט המחוזי מרכז.
- ב. הסמכות מסורה לבית המשפט המחוזי בחיפה בלבד.
- ג. הסמכות מסורה רק לבית המשפט המחוזי בתל אביב או לבית המשפט המחוזי בחיפה.
- ד. הסמכות מסורה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, לבית המשפט המחוזי בחיפה, או לבית המשפט המחוזי מרכז.

3. נגד רונה, תושבת ירושלים, חגית, תושבת אילת, ורחל, תיירת מארצות הברית, הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בבית שמש, ובו שלושה אישומים שצורפו כדין. באישום הראשון מואשמות כל השלוש בעבירה שבוצעה באילת. באישום השני מואשמות חגית ורחל בעבירה שבוצעה בנהריה. באישום השלישי מואשמת רק רונה בעבירה שבוצעה בתל אביב.
מה הדין?

- א. הסמכות מסורה רק לבית המשפט המחוזי בתל אביב או לבית המשפט המחוזי מרכז.
- ב. לבית משפט השלום בבית שמש סמכות לדון בעניינה של רונה בלבד, אך לא בעניינן של חגית ורחל.
- ג. לבית משפט השלום בבית שמש סמכות לדון בעניינן של רונה ורחל בלבד, אך לא בעניינה של חגית.
- ד. לבית משפט השלום בבית שמש סמכות לדון בעניינן של כל הנאשמות.

4. נגד גלעד הוגש כתב אישום לבית המשפט לנוער בחשד לביצוע עבירת מרמה, בגין עבירות שביצע בגיל 16. לאחר תשובתו של גלעד לכתב האישום, התברר לבית המשפט כי כתב האישום הוגש יומיים לפני שמלאו לגלעד 18 וכי עתה גלעד כבר בגיר.
מה הדין?

- א. יש לראות את גלעד כבגיר ולברר את כתב האישום בבית משפט רגיל, והלה ידון בו מהשלב שאליו הגיע בית המשפט לנוער.
- ב. יש לראות את גלעד כבגיר ולברר את כתב האישום בבית המשפט רגיל מן השלב שאליו הגיע בית המשפט לנוער, אך אי אפשר לגזור אליו עונש של החזקה במעון נעול.
- ג. יש לראות את גלעד כקטין, שכן המועד הקובע הוא מועד ביצוע העבירה, ולכן יש לברר את כתב האישום בבית משפט לנוער.
- ד. יש לראות את גלעד כקטין, שכן המועד הקובע הוא מועד הגשת כתב האישום, ולכן יש לברר את כתב האישום בבית משפט לנוער.

"מחשבה יוצרת מציאות"

5. נגד ראובן, שמעון, לוי ויהודה גובש כתב אישום בעבירה של שוד. מעשה השוד בוצע בנצרת. ראובן ושמעון מתגוררים בתל אביב, לוי מתגורר בחיפה ויהודה בבאר שבע. הפרקליטות נוטה שלא להגיש את כתב האישום בנצרת, משיקולים פנימיים של עומס עבודה.
מה הדין?

- אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת בלבד, שכן מעשה השוד בוצע בנצרת.
- אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת בלבד, שכן מעשה השוד בוצע בנצרת, אלא אם קבע היועץ המשפטי לממשלה שחל מקום שיפוט אחר.
- אפשר להגיש את כתב האישום בנצרת, בתל אביב, בחיפה או בבאר שבע, לפי שיקול דעתה של הפרקליטות.
- אפשר להגיש את כתב האישום בירושלים בלבד, מאחר שאין בית משפט אשר לו סמכות מקומית ייחודית. הדבר טעון החלטה של היועץ המשפטי לממשלה.

6. ניר ביצע עבירה בהיותו בן 17 וחצי. מאז חלפו שנה וחודשיים. התביעה מבקשת להגיש נגדו עתה כתב אישום.
מה הדין?

- כתב האישום יוגש לבית משפט לנוער, והגשתו טעונה הסכמה של היועץ המשפטי לממשלה.
- כתב האישום יוגש לבית משפט שאינו לנוער, והגשתו טעונה הסכמה של היועץ המשפטי לממשלה.
- כתב האישום יוגש לבית משפט לנוער. לא נדרשת הסכמה של היועץ המשפטי לממשלה להגשתו.
- כתב האישום יוגש לבית משפט שאינו לנוער. לא נדרשת הסכמה של היועץ המשפטי לממשלה להגשתו.

7. מדינת ישראל מתעתדת להגיש כתב אישום נגד רונה וכן, שבמסגרתו מואשמים השניים בביצוע עבירת הריגה נגד אזרח ישראלי בארצות הברית, לאחר שנחקרו על כך במשטרה בתל אביב, מאחר שדיני העונשין של ישראל חלים על העבירה. מקום מגוריה של רונה במועד ביצוע העבירה ובמועד הגשת כתב האישום לא היה ידוע. מקום מגוריו של בן במועד ביצוע העבירה היה ארצות הברית.
לאיזה בית משפט אפשר להגיש את כתב האישום בנסיבות העניין?

- אפשר להגיש את כתב האישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב בלבד.
- אפשר להגיש את כתב האישום לבית המשפט המחוזי בירושלים בלבד.
- אפשר להגיש את כתב האישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב או בירושלים.
- אפשר להגיש את כתב האישום לכל בית משפט מחוזי בישראל.

8. רחלי ביצעה עבירה של חבלה בכוונה מחמירה ביום 1.1.2017, כאשר הייתה בת 17 שנים ו-6 חודשים. רחל הועמדה לדין בגין ביצוע העבירה רק ביום 1.2.2018, עת מלאו לה 18 שנים ו-7 חודשים.
מה הדין?

- נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדתה לדין של רחל. רחל תישפט בפני בית משפט לנוער.
- נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדתה לדין של רחל. רחל תישפט בפני בית משפט שאינו לנוער.
- לא נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדתה לדין של רחל. רחל תישפט בפני בית משפט לנוער.
- לא נדרשת הסכמת היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדתה לדין של רחל. רחל תישפט בפני בית משפט שאינו לנוער.

9. נגד רותם, קטינה בת 15, הוגש בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה כתב אישום המייחס לה 5 עבירות של גרימת חבלה שבוצעו לפני למעלה משנה. לאחר בירור נוסף ולפני תחילת המשפט התברר כי 2 מן העבירות כבר התיישנו ומתבקש כעת תיקון למחיקתן מכתב האישום.
מה הדין?

- התיקון טעון אישורו של בית המשפט.
- התיקון טעון אישורו של היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא האציל לו את הסמכות.
- התיקון טעון אישורו של ראש מדור קטינים בפרקליטות המדינה.
- התיקון טעון אישורו של נשיא בית המשפט שאליו הוגש כתב האישום או שופט אחר שהוא הסמך לכך.

"מחשבה יוצרת מציאות"

10. נגד יעל הוגש כתב אישום המייחס לה עבירות שוחד וקבלת דבר במרמה. שבועיים לפני הדיון הראשון בבית המשפט המחוזי החליטה התובעת כי יש לתקן את כתב האישום ולייחס בו ליעל גם עבירות הלבנת הון. התובעת הגישה לבית המשפט הודעה המפרטת את השינוי שחל בכתב האישום, ובמקביל יצרה קשר עם יעל והציגה לה בעל פה את התיקון.
האם פעלה התובעת כדין?

- א. לא, על התובעת היה לקבל אישור של פרקליט המחוז לתיקון כתב האישום ולצרפו לכתב האישום המתוקן כתנאי להגשתו לבית המשפט.
- ב. כן, אולם על התובעת להמציא ליעל את ההודעה שהגישה לבית המשפט.
- ג. לא, על התובעת היה להגיש בקשה מנומקת לבית המשפט, ולתקן את כתב האישום רק לאחר אישורו של בית המשפט.
- ד. כן, אולם על בית המשפט להמציא ליעל את ההודעה שהוגשה.

11. נגד סתיו הוגש כתב אישום לבית משפט השלום בגין עבירה של גנבה, אשר העונש עליה הוא 3 שנות מאסר. בתום שלב הראיות ביקש בא כוח התביעה לתקן את כתב האישום, כך שבמקום עבירת הגנבה תבוא עבירת השוד, אשר העונש עליה הוא 14 שנות מאסר.
מה הדין?

- א. בית המשפט רשאי להיענות לבקשת בא כוח התביעה, ובלבד שניתנה לסתיו הזדמנות סבירה להתגונן. על בית המשפט להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי. בית המשפט המחוזי רשאי, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם, לנהוג בראיות שגבה בית משפט השלום כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.
- ב. בית המשפט רשאי להיענות לבקשת בא כוח התביעה, ובלבד שניתנה לסתיו הזדמנות סבירה להתגונן. בית המשפט רשאי להמשיך ולדון בעבירה, וכן רשאי הוא להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי. הועבר העניין לבית המשפט המחוזי, רשאי בית המשפט, לאחר שנתן הזדמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם, לנהוג בראיות שגבה בית משפט השלום כאילו הוא עצמו גבה אותן, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.
- ג. משתם שלב הראיות אי אפשר להורות על תיקון כתב האישום לבקשת בעל דין. ואולם אם אשמתה של סתיו בעבירת השוד נתגלתה מן העובדות שהוכחו, בית המשפט רשאי להרשיעה בעבירה זו, ובלבד שניתנה לה הזדמנות סבירה להתגונן. עם זאת, לא יוטל עליה בשל כך עונש חמור מזה שאפשר היה להטיל עליה אילו הוכחו העובדות כפי שנטענו בכתב האישום.
- ד. משתם שלב הראיות אי אפשר להורות על תיקון כתב האישום לבקשת בעל דין. ואולם אם אשמתה של סתיו בעבירת השוד נתגלתה מן העובדות שהוכחו, על בית המשפט להעביר את הדיון לבית המשפט המחוזי, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה, ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

12. התובע העירוני של עיריית ירושלים הגיש כתב אישום נגד אברהם בגין עבירות של רישוי עסקים שבוצעו בתחומי העיר ירושלים.
מי צריך להיות מצוין בכתב האישום כמאשים?

- א. עיריית ירושלים.
- ב. מדינת ישראל.
- ג. התובע בציון מענו.
- ד. ראש יחידת התביעות בעיריית ירושלים.

"מחשבה יוצרת מציאות"